

[Pürschel.]

Sommer, da vi sejlede med „Disko“, lovet Kaptajnen at jeg vilde stræbe at skaffe ham.

Jeg tror, det bør gøres, og jeg ved, jeg har hele den Delegation, der var med til Grønland, bag mig, naar jeg retter denne Henstilling til Statsministeren, og jeg ved, at Skibsofficererne ønsker det inderligt og har ønsket det gennem mange Aar. Og Motivet dertil bliver stærkere og stærkere, thi efterhaanden som Marinen ligger og foretager Sjøopmaaling, bliver Muligheden for at bruge dette Apparat stedse større, og samtidig er Prisen blevet billigere.

Dernæst et kulturelt Spørgsmaal, det er Spørgsmaalet om Danskundervisningen. Alle vi, der har været i Grønland, ved, at de vaagne og interesserede Grønlændere stadig fremfører Ønsket om en forøget Danskundervisning. Det er selysagt af største Betydning for en Grønlænder, der ønsker at tilegne sig noget ud over, hvad han kan lære i Skolen, at han kan Dansk. Den Litteratur, der findes paa Grønlandsk, er, med al Respekt for Digtere og Forfattere som Jonathan Petersen, Henrik Lund og Matthias Stork, jo meget begrænset, og selv naar man tager Oversættelserne med, er alt det, der foreligger paa Grønlandsk, ikke mere, end at en læselysten Grønlænder meget hurtigt kommer det igennem. Det staar i meget naturlig Forbindelse med, at det Læsepublikum, der findes i en Befolkning paa 16 000 Mennesker, og oven i Købet 16 000 fattige Mennesker, er meget lille.

Der er fra dansk Side gjort et Arbejde paa dette Omraade, som jeg synes har Krav paa den største Anerkendelse. Men selv om der utvivlsomt er Fremskridt, og selv om Fremskridtene ogsaa i den senere Tid sker noget hurtigere, synes jeg alligevel, det gaar for langsomt. Der er jo kommet et nyt Moment ind dør. Presset udefra, og i øvrigt ogsaa indefra, fra dansk Side paa den Afspærringsmur, der omgiver Grønland, forøges stedse, og Muren er allerede begyndt at give efter paa forskellige Punkter. Hvis den falder en Dag, hvorledes er saa den grønlandske Befolkning stillet? Der kan ikke være Tvivl om, at den Mand, som kan Dansk og derigennem har lært europæisk Tankegang at kende, er meget bedre stillet end den Mand, der ikke kan det.

Derfor synes jeg, at det Spørgsmaal melder sig, om man ikke, i alt Fald paa nogle Omraader deroppe, skulde gaa over til at gøre Dansk til Skolesprog. Det vil være et Bekostningsspørgsmaal, men jeg synes, Kulturengaven er saa stor, at man maaske

kunde gaa den Vej at lade et Beløb hertil optage paa Undervisningsministerens Budget, og altsaa holde det ude fra det lille grønlandske Budget, der i Forvejen er meget haardt belastet.

Dette Skridt vil være en Revolution i Undervisningen deroppe, og jeg vilde ikke vove at foreslaa det, hvis jeg ikke vidste, at Folk, der har et meget bedre Kendskab til Grønland, end jeg har, har været inde paa de samme Tanker. Jeg mindes et Foredrag, Knud Rasmussen holdt i sin Tid for en Kreds af Rigsdagsmedlemmer, hvor han netop var inde paa de samme Tanker, og nu i Sommer, da vi var deroppe, kom der en Grønlænder, et Medlem af et Kommuneråd, og sagde: Det, vi ønsker, er, at vore Børn skal undervises helt paa Dansk. I Julianehaab har en Kreds af Grønlændere sluttet sig sammen og for nogle Aar siden skabt en Privatskole med det Formaal, at Undervisningen skulde ske helt paa Dansk.

Det, jeg her gør mig til Talsmand for, at man skal overveje, er derfor ikke en Foranstaltning, som jeg ønsker gennemført mod den grønlandske Befolknings Ønske, men med dens Ønske. Og der er det særlige ved det, at man ved at give Grønlænderne det danske Sprog netop giver dem Adgang til det, der ellers er knyttet til Modersmaalet, nemlig Adgang til det Sprog, hvorpaa der er skrevet mest om det Land og det Folk, de tilhører, den Kultur, den Historie, hvoraf de er fremgaaet. Den unge Grønlænder Pastor Chemnitz, sagde forleden Aften i den Radioudsendelse, der hed „Det unge Grønland“, en meget morsom Udsendelse, de meget betegnende Ord, at Grønlænderne er ikke Eskimoer, det er et Blandingsfolk, der paa mange Omraader har tilegnet sig vesteuropæisk Kultur. Ogsaa en Udtalelse som denne peger i Retning af, at det i hvert Fald er berettiget at tage Spørgsmaalet op til Overvejelse.

Dernæst vender jeg mig til det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch, idet jeg dog naturligvis tilføjer, at jeg ikke venter at faa noget Svar paa det, jeg siger ved denne Lejlighed. Det ærede Medlem talte med den Uvilje, hvormed han altid gør det, om de private Korps. Ja, hvad privat er der egentlig ved disse Korps? Er deres Formaal privat? Nej, deres Formaal er det at stille sig til Raadighed for Krigsbestyrelsen i Tilfælde af, at der bliver Brug derfor, til Kamp mod ydre Fjender. Deres Ledelse, er den privat? Nej, deres Chef udpeges af Hærens Myndigheder under Kontrol af Forsvarsministeren. Deres Virken, er den privat? Nej, den ligger i Offentlighedens klare Dags-